

СТ А Н О В И Щ Е

От: *Проф. д-р Андрей Боянов Захариев*
ВУ: *Стопанска академия „Димитър А. Ценов“*
Научна специалност: *„Финанси, парично обращение, кредит и застраховка“ (Финанси)*

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките“** по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“ в УНСС

Автор на дисертационния труд:
Доц. д-р Ирена Николова Маркова, УНСС

Тема на дисертационния труд:
Застраховане на екологични рискове в корпоративната сигурност на индустриалното предприятие

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 501/01.03.2023 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС, съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ на 21.02.2023 г. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: *решения на КС на катедра „Национална и регионална сигурност“, Протокол №6/21.02.2023 г. и решения на ФС на Факултет „Икономика на инфраструктурата“ (Протокол №35/28.02.2023 г.) при УНСС.*

Налице е изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за придобиване на научната степен „доктор на

науките“, както следва: показатели от група „А“ – 50 т.; показатели от група „Б“ – 100 т.; показатели от група „Г“ – 305 т.; показатели от група „Д“ – 235 т.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 362 страници и се състои от увод, четири глави, заключение, приложения, списък на схеми, таблици и фигури, списък на съкращенията, библиографска справка, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертацията, декларация за оригиналност на дисертационния труд. Следвана е итеративна конструкция на изследването. Основното изложение, последователно фокусира изложението върху проблемите на: Първа глава. Организационно-правна и икономическа основа на застраховането на екологични рискове в България; Втора глава. Екологичното застраховане в риск мениджмънта на индустриалните предприятия; Трета глава. Екологично застраховане и корпоративна сигурност в риск мениджмънта на предприятията от химическата индустрия; Четвърта глава. Предизвикателства и перспективи за развитие на застраховането на екологични рискове в България.

Оценката за научните качества на дисертационния труд е изцяло положителна. Установява се комплексен характер на разглежданата проблематика, което изисква интердисциплинарен подход при изучаването на процесите, които определят динамиката на пазара на екологичното застраховане в България. Изведени са двата взаимосвързани фактора, които подчертават актуалността на дисертацията.

Обект на изследване в дисертацията е застраховането на екологични рискове като инструмент за повишаване на корпоративната сигурност в индустриалното предприятие. Предмет на изследването са теоретичните и приложните аспекти на застраховането на екологични рискове в контекста на корпоративния риск мениджмънт и тяхното отражение върху търсенето и предлагането на застрахователни продукти.

Целта на дисертационния труд е да се идентифицират нагласите, бариерите и перспективите пред застрахователните дружества във връзка с покриването на екологичните рискове, както и да се изведат ефектите на застраховането на екологични рискове за юридическите лица, респективно да се обоснове значението на застрахователните услуги и продукти за повишаване на корпоративната сигурност в индустриалните предприятия.

Поставени са осем изследователски задачи, които са изцяло в съответствие с целта на изследването.

Основната теза е формулирана, както следва: съществуват възможности за повишаване на корпоративната сигурност в индустриалното предприятие чрез включване на застраховането на екологичните рискове в корпоративния риск мениджмънт на индустриалното предприятие. Към нея авторът конструира и пет релевантни подтези.

От изложението и библиографската справка може да се потвърди, че авторът има широка и задълбочена осведоменост за научната литература и изследваната проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основните научни и научно-приложни резултати са видими във всяка от отделните глави на дисертационния труд. Те са подкрепени с прецизен научен изказ и издържана методология. От проведените две авторови анкетни проучвания сред потребителите – членове на Българската камара на химическата промишленост (БКХП) и сред застрахователите в бранша „Общо застраховане” са получени данни от анкетните карти, които са обобщени, анализирани и публикувани. В изследването са добре илюстрирани основните постижения чрез използване на вербално-графични модели, вкл. Представени са 24 авторови схеми и 31 фигури. Разработката съдържа 21 таблици в основния текст и 8 в приложенията. Предложени са препоръки към практиката. Идентифицирани са области на бъдещи изследвания.

Оценявам използваната методология като отговаряща на поставената проблемна рамка на изследването. Ограниченията на изследването са обосновани и прецизно формулирани. Поставените задачи са изпълнение. Целта на дисертационния труд е постигната.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Формулираните в съответната справка десет научни и научно-приложни приноса оценявам като адекватни и изцяло отговарящи на достиженията в научния труд и научна продукция по процедурата от страна на доц. д-р Ирена Маркова.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертационният труд е представен пред широката общественост чрез редица публикации, които включват: една монография, две студии, десет

статии – шест тях са с анонимна рецензентска дейност в реферирани издания и четири научни доклада – от тях два доклада са от участия в международни научни конференции (Цюрих, Рим) и два доклада са представени на национални научни конференции (София, Свищов). Една част от публикациите са представени в български издания, като: *Economic studies, Economic Thought, Economic Alternatives, Business management, Economics 21, VUZF Review, Икономически и социални алтернативи, Панорама на труда, Математика плюс, Пари и култура*. Друга част от публикациите са в чужди издания, като: *International Journal of Education and Social Science, International Journal of Humanities and Social Science Review*, които са публикувани чрез електронно и печатно издание. Девет от публикациите са на английски език и девет са на български език.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът изцяло отговаря на изискванията. В неговата конструкция и съдържание е следван успешен подход на авторско синтезиране на най-важните компоненти от дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Не се установяват.

8. Заключение

На база на гореизложението формирам категорично становище „ЗА!“ присъждането на научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.8. Икономика научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“ на доц. д-р Ирена Николова Маркова.

17.04.2023

Гр. Свищов

Подпис: .....
/Проф. д-р Андрей Боянов Захариев/

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

of: Prof. Dr. Andrey Boyanov Zahariev,
Professional field 3.8. Economics, Scientific specialty „Finance, money circulation, credit and insurance”(Finance), Department of „Finance and credit“, Dimitar A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov, Bulgaria

Subject: Dissertation for the award of a scientific degree "Doctor of Sciences" by professional field 3.8. Economics scientific specialty "Economics and management (defense and security)" in the UNSS.

Author of the dissertation:

Assoc. Prof. Dr. Irena Nikolova Markova, UNSS

Dissertation topic:

Environmental risks insurance in the corporate security of the industrial enterprise

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 501/1.03.2023 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation student

The dissertation student presented his dissertation work for discussion at the National and Regional Security Department, Faculty of Infrastructure Economics of the UNWE, according to Art. 39 of the Regulation for the application of the Law on the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria on 21.02.2023. The disclosure of the procedure for the protection of the dissertation work was carried out on the basis of: decisions of the SC of the Department of "National and Regional Security", Protocol No 6/21.02.2023 and decisions of the FS of the Faculty Economy of infrastructure" (Protocol No. 35/28.02.2023) at the UNWE.

There is fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the Law on the development of the academic staff in the

Republic of Bulgaria for acquiring the scientific degree "Doctor of Sciences", as follows: indicators from group "A" - 50 points; indicators from group "B" - 100 items; indicators from group "G" - 305 items; indicators from group "D" - 235 items.

2. Brief description of the presented dissertation work

The dissertation is 362 pages long and consists of an introduction, four chapters, a conclusion, appendices, a list of diagrams, tables and figures, a list of abbreviations, a bibliographic reference, and a reference to contributions in the dissertation, publications on the topic of the dissertation, a statement for originality of the dissertation work. Following is an iterative research design. The main exposition, successively focuses the exposition on the problems of: Chapter One. Organizational, legal and economic basis of environmental risk insurance in Bulgaria; Second chapter. Environmental insurance in risk management of industrial enterprises; Third chapter. Environmental insurance and corporate security in the risk management of enterprises from the chemical industry; Fourth chapter. Challenges and prospects for the development of environmental risk insurance in Bulgaria.

The assessment of the scientific qualities of the dissertation work is entirely positive. The complex nature of the issues under consideration is established, which requires an interdisciplinary approach in the study of the processes that determine the dynamics of the environmental insurance market in Bulgaria. The two interrelated factors that emphasize the relevance of the dissertation are brought out.

The object of research in the dissertation is the insurance of environmental risks as a tool for increasing corporate security in the industrial enterprise. The subject of the study is the theoretical and applied aspects of environmental risk insurance in the context of corporate risk management and their impact on the demand and supply of insurance products.

The aim of the dissertation work is to identify the attitudes, barriers and perspectives of insurance companies in relation to the coverage of environmental risks, as well as to derive the effects of environmental risk insurance for legal entities, respectively to justify the importance of insurance services and products for increasing corporate security in industrial enterprises.

There are eight research questions that are fully in line with the purpose of the study.

The main thesis is formulated as follows: there are opportunities to increase corporate security in the industrial enterprise by including the insurance of environmental risks in the corporate risk management of the industrial enterprise. To it, the author constructs five relevant subtheses.

From the presentation and bibliographic reference, it can be confirmed that the author has a wide and deep knowledge of the scientific literature and the researched issues.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The main scientific and scientific-applied results are visible in each of the individual chapters of the dissertation work. They are supported by precise scientific statement and robust methodology. From the author's two questionnaire surveys conducted among consumers - members of the Bulgarian Chamber of Chemical Industry (BCCI) and among insurers in the "General Insurance" branch, data from the survey cards were obtained, which were summarized, analysed and published. In the study, the main achievements are well illustrated by using verbal-graphical models, incl. 24 author's schemes and 31 figures are presented. The development contains 21 tables in the main text and 8 in the appendices. Recommendations for practice are offered. Areas of future research are identified.

I appreciate the methodology used as meeting the set problem framework of the research. The limitations of the study are justified and precisely stated. Tasks are performance. The aim of the dissertation has been achieved.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

I evaluate the ten scientific and scientific-applied contributions formulated in the relevant report as adequate and fully in line with the achievements in scientific work and scientific production according to the procedure by Assoc. Prof. Dr. Irena Markova.

5. Evaluation of dissertation publications

The dissertation work is presented to the general public through a number of publications, which include: one monograph, two studies, ten articles - six of them are anonymous reviewers in refereed publications and four scientific reports - of which two reports are from participation in international scientific conferences (Zurich, Rome) and two reports have been presented at national scientific conferences (Sofia, Svishtov). A part of the publications are presented in Bulgarian publications, such as: Economic studies, Economic Thought, Economic Alternatives, Business management, Economics 21, VUZF Review, Economic and Social Alternatives, Panorama of Labour, Math Plus, Money and Culture. Another part of the publications is in foreign editions, such as International Journal of Education and Social Science, International Journal of Humanities and Social Science Review, which are published through electronic

and printed editions. Nine of the publications are in English and nine are in Bulgarian.

6. Evaluation of the abstract

The abstract fully meets the requirements. In its construction and content, a successful approach of author's synthesis of the most important components of the dissertation has been followed.

7. Critical notes, recommendations and questions

They don't settle.

8. Conclusion

On the basis of the above, a categorical opinion was formed "FOR!" the awarding of the scientific degree "Doctor of Sciences" in professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)" of Assoc. Prof. Dr. Irena Nikolova Markova.

17.04.2023
City Svishtov

Signature: .....
/Prof. Dr. Andrey Boyanov Zahariev/